People's Herald

People's Herald

Rs- 160/month

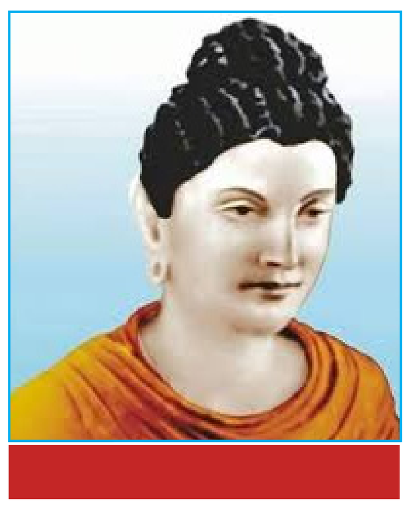

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"

https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610

ਪਟਿਆਲਾ

"Equality and Justice"

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

PATIALA On line paper 25 ਨਵੰਬਰ 2025 ਮੰਗਲਵਾਰ "ਰੋਜ਼ਾਨਾ" ਚੌਥਾ ਸਾਲ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੱਸਿਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ/ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਨੌਂਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਜੋਕੇਂ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਹਨ।

ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਝੀਵਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਸਾਰੇ ਵਡਭਾਗੀ ਹਾਂ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਰਬ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚੀਰਿਆਂ ਗਿਆ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉੱਬਲਦੀ ਦੇਗ਼ ਵਿੱਚ ਉਬਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਤਾ ਨਹੀਂ ਡੋਲਿਆ, ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਅਮਿੱਟ ਰਹੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰਾਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਲਈ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਰਾਮ ਤੀਰਥ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ ਪੈਨੋਰਮਾ ਲਈ 35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਿਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਲਈ 75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮੁੱਖ

ਖਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਅਗਲੇ ਪੇਜ਼ ਤੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੱਗੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਸਮੇਂ (15 ਨਵੰਬਰ) ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਸਪੀਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜ਼ੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਲੋਚਨਾ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਸਪੀਚ ਸਿੱਧਾ ਸੰਗਤ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ—ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਦ ਵੇਖ ਸਕਣ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਰਹੀ ਹੈ।ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਨਿਡਰਤਾ ਬਖਸ਼ਣ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਡਟ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹੇ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਚੁੱਪ ਹੈ ਇਹ ਕਿਉ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੱਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਖੇ ਸੱਦੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

'ਰੰਗਰੇਟਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬੇਟਾ' ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨੌਂਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਬਉੱਚ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ,ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਲਈ ਇੰਨੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਘਾਣ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸੌੜੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸਬੰਧੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਠੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਲੜਨਗੇ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਪਹਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਹੀਂ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅ ਅਫਸਰਜ਼ ਬਿੱਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਏ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਣ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦਮ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਲਈ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਬਠਿੰਡਾ: ਅਦਾਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੰਗਣਾ ਰਣੌਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਠਿੰਡਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਰਜ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਚੱਲੇਗਾ। ਜਦਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲੈਣ ਲਈ ਦਾਖ਼ਲ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 4 ਦਸੰਬਰ 2025 ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨ ਔਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿਪਣੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਜੰਡੀਆਂ ਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੰਗਣਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਠਿੰਡਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੰਗਣਾ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵੀ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬੌਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ 89 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਲਏ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਅੱਜ ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। 89 ਸਾਲਾ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਲਏ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਪੀਟੀਆਈ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿਲੇ ਪਾਰਲੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ, ਸੰਜੇ ਦੱਤ, ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਅਤੇ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਜਤਾਇਆ ਹੈ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ। ਬੌਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ," ਇਹ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਮੈਗਾਸਟਾਰ, ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਹੀਰੋ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਹੱਸਮਈ ਸਕਰੀਨ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਦੰਤਕਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗਾ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚਮਕਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

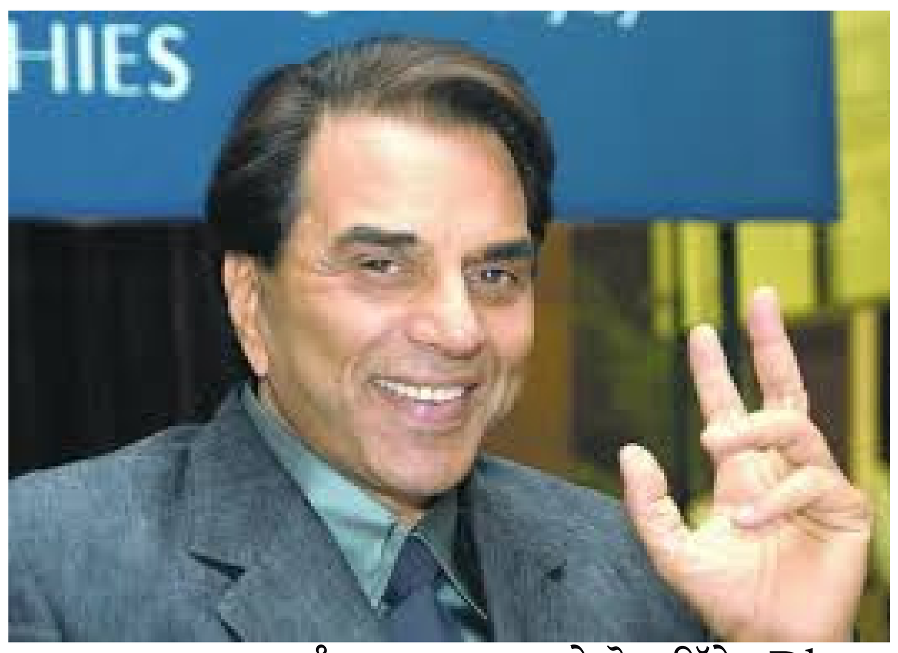

ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਦਾਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਤੇ ਬੌਬੀ ਦਿਓਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਮਾਰ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਕਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਦਾ ਜਨਮ 8 ਦਸੰਬਰ 1935 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ (ਉਦੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ) ਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਸਰਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜੱਟ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਿਓਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਸਨ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਬਚਪਨ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੀਤਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਾਲਜ ਤੋਂ 1952 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ Dharmendra Deol ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਸੀ। ਕਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਈ ਮੀਲ ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਿਨੇਮਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਜਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਲੈ ਗਿਆ।

ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਫਿਲਮਫੇਅਰ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ 'ਟੈਲੰਟ ਹੰਟ' ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। Dharmendra Deol ਨੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1960 ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਲਮ 'ਦਿਲ ਭੀ ਤੇਰਾ ਹਮ ਭੀ ਤੇਰੇ' ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ (1960 ਤੋਂ 1968) ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਅਤੇ ਨਰਮ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਏ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 1966 ਵਿੱਚ ਆਈ ਫ਼ਿਲਮ 'ਫੂਲ ਔਰ ਪੱਥਰ' ਨਾਲ ਬਣੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਕਸ਼ਨ ਹੀਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਦਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਐਕਟਰ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵੀ ਦਿਵਾਈ।1970 ਅਤੇ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਭਰੂ ਦਿੱਖ, ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਹੀ-ਮੈਨ' ਅਤੇ 'ਗਰਮ ਧਰਮ' ਵਰਗੇ ਨਾਮ ਮਿਲੇ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 6 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਫ਼ਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡੀ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ

ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਹ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਹ 1954 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 19 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਹਨ: ਦੋ ਪੁੱਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਸਫਲ ਅਦਾਕਾਰ ਹਨ, ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਬੌਬੀ ਦਿਓਲ, ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ, ਵਿਜੇਤਾ ਤੇ ਅਜੀਤਾ, ਜੋ ਲਾਈਮਲਾਈਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ: ਸਾਲ 1980 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ 'ਡ੍ਰੀਮ ਗਰਲ' ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ: ਅਦਾਕਾਰਾ ਈਸ਼ਾ ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਅਹਾਨਾ ਦਿਓਲ।ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਫ਼ਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਓਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ

ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਲਾਈਫਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਅਵਾਰਡ (1997),ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ (2012): ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨਮਾਨ ਹੈ।

ਇੱਕ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ Dharmendra Deol ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੱਥ ਅਜ਼ਮਾਇਆ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਬੀਕਾਨੇਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 14ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ (2004-2009) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਅਮਰ 'ਹੀ-ਮੈਨ' ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਟੋਕੀਓ ਡੈਫਲਿੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ 50 ਮੀਟਰ ਰਾਈਫਲ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਜਿੱਤਿਆ ਸੋਨ ਤਗਮਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਢਿੱਪਾਂਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿਤ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮਹਿਤ ਸੰਧੂ ਨੇ ਟੋਕੀਓ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਮਰ ਡੈਫਲਿੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ 50 ਮੀਟਰ ਰਾਈਫਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਵਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਧੀ ਮਹਿਤ ਸੰਧੂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ 50 ਮੀਟਰ ਰਾਈਫਲ ਥ੍ਰੀ-ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਚੌਥਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ।

ਮਾਹਿਤ ਨੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 456 ਅੰਕ ਬਣਾਏ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਡੈਨ ਜਿਉਂਗ ਅਤੇ ਹੰਗਰੀ ਦੀ ਮੀਰਾ ਸੁਜ਼ਨ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਮਾਹਿਤ ਨੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਡੈਫਲੰਪਿਕਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਤੋੜਿਆ।

ਮਾਹਿਤ ਨੇ 585 ਅੰਕ ਬਣਾਏ, ਆਪਣਾ 576 ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜਿਆ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮਾਹਿਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਹਿਤ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਦੀ ਮੌਤ ਦੂਜਾ ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਦੂਜਾ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ। ਜ਼ਖਮੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਾ

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡੀਆਈਜੀ ਬਾਰਡਰ ਰੇਂਜ ਸੰਦੀਪ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਰਈਆ ਨਹਿਰ ਨੇੜੇ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਗਈ। ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੇ 53ਵੇਂ ਸੀਜੇਆਈ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲਿਆ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ 'ਚ ਸੰਖੇਪ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਹਲਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ; ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਣੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਹੇ ਮੌਜੂਦ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ 53ਵੇਂ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 370 ਤਹਿਤ ਮਿਲਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਤਬਾ ਮਨਸੂਖ ਕਰਨ ਸਣੇ ਕਈ ਮੀਲਪੱਥਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਸਟਿਸ ਬੀਆਰ ਗਵਈ ਦੀ

ਥਾਂ ਲਈ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਸੰਖੇਪ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕਾਂਤ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ। ਜਸਟਿਸ ਕਾਂਤ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਜਸਟਿਸ ਕਾਂਤ ਨੂੰ 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 15 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹ 9 ਫਰਵਰੀ 2027 ਨੂੰ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣਗੇ। ਹਲਫ਼ਦਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀਪੀ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਣੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

1 ਨੰਬਰ ਪੇਜ਼ ਦੀ ਖਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ

ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼, ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਲਾਅ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਹੈ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਤੀ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਝਲਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ 150 ਕਰੋੜ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ 'ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ' ਅਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦਿਆਂ 'ਜੁਗ ਜੁਗ ਜੀਵੇ ਮੇਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਏ ਮਾਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਮਾਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ।

ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਨੀ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਬੋਲਦਾ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ 25 ਨਵੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ (2/3)

ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ

ਇਹ ਉਹ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ

ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੰਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਭਟਕਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਜਾਂ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅਤਿਕਥਨੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਮਹਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੇਤਾ ਜੇਫਰਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਨੇ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇੱਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਕੌਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬੇਲੋੜਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ; ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਅਟੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਧਰਤੀ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।"

ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਫਰਸਨ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਚ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੈਫਰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿੰਦਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ? ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਅਤੇ ਅਪੂਰਣਤਾ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਲੋਚਕ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਲਈ ਇੰਨੀ ਸਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਤਿਕਥਨੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਵਾਦ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦਾਇਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੋਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹ ਮੁੜ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।"

ਇਸ ਲਈ, ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਅਸੀਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਜੋ ਲੋਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਦਸੰਬਰ 1935 ਦੇ ਉਸ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, "ਦ ਰਾਊਂਡ ਟੇਬਲ" ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ। ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ। ਪਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਪਲ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਕੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ?"

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ, ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਬਾਕੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਹੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੁਝ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਲੋਕ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ (ਚੇਅਰਜ਼)। ਇਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਕੀ ਇਹ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਕੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਹ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਤਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਕਾਸਿਮ ਦੇ ਸਿੰਧ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜਾ ਦਾਹਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਕਾਸਿਮ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਜੈਚੰਦ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਹਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸੋਲੰਕੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਮਰਾਠਾ ਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੈਨਾਪਤੀ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 1857 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ।

ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਏਗਾ? ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਇਸ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਗੇ, ਜਾਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਗੇ? ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਬੂੰਦ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਜਸ਼ੀਲਤਾ)

26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਕੀ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਹ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਿੰਤਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਸਦਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੋਧੀ ਮੱਠ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੰਸਦਾਂ ਸਨ - ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਸਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਬਲਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਮਤੇ, ਕੋਰਮ, ਵ੍ਹਿਪ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਵੋਟ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵੋਟਿੰਗ, ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਨਿਯਮ, ਪ੍ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ, ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਬੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਕੱਲ੍ਹ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" "Equality and Justice" Rs- 100/month ਸਵਤੰਤ੍ਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਭਾਈਚਾਰਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਭਾਸ਼ਣ: ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

Eng. Hardip Singh Chumber

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ

ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ 25 ਨਵੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਇਸਦੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇਸਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ (ਦੋ ਸਾਲ, ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਦਿਨ) ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਚਾਅ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ (ਲਗਭਗ 2,473) ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਜ਼ੀਰੁਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਦੀ "ਵਹਿ ਰਹੀ ਕਮੇਟੀ" ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ, ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਰ ਬੀ.ਐਨ. ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਨ. ਮੁਖਰਜੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਲੋਚਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਲ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

1. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ: ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਵੇ।

2. ਲੋਕਤੰਤਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ: ਉਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ: (a) ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ ਵਰਗੇ ਅਰਾਜਕਤਾਵਾਦੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ; (b) ਨਾਇਕ-ਪੂਜਾ (ਭਗਤੀ) ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ, ਜੋ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (c) ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ।

3. ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਖਾਤਮਾ: ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਇਸ "ਵਿਰੋਧਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ" ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਨਤਾ (ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਵੋਟ) ਗੰਭੀਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ "ਭਾਈਚਾਰਾ" ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਾਤਾਂ "ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ" ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਣ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ "ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ" ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੰਮ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲਾ ਸੰਖੇਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਸਮਾਂ-ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ

* ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ: 9 ਦਸੰਬਰ, 1946 ਤੋਂ 25 ਨਵੰਬਰ, 1949 ਤੱਕ, ਭਾਵ, ਦੋ ਸਾਲ, ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਦਿਨ।
* ਕੁੱਲ ਸੈਸ਼ਨ: ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਹੋਏ।
* ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ: ਗਿਆਰਾਂ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 165 ਦਿਨ ਲੱਗੇ।
* ਡਰਾਫਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ: ਇਹਨਾਂ 165 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, 114 ਦਿਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਡਰਾਫਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ।
* ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ: 29 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਚੁਣੀ ਗਈ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ 141 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।
* ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਡਰਾਫਟ ਵਿੱਚ 243 ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ 13 ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਸਨ।
* ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਡਰਾਫਟ ਵਿੱਚ 315 ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ 8 ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਸਨ।
* ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 395 ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ 8 ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਸਨ।
* ਸੋਧਾਂ: ਡਰਾਫਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 7,635 ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2,473 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਦੇਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਦੇਸ਼	ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ	ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਕਾਰ (ਲੇਖ/ਧਾਰਾ)
ਭਾਰਤ	2 ਸਾਲ, 11 ਮਹੀਨੇ,	395 ਲੇਖ
ਅਮਰੀਕਾ	4 ਮਹੀਨੇ,	7 ਲੇਖ (ਕੁੱਲ 21 ਭਾਗ)
ਕੈਨੇਡਾ	2 ਸਾਲ, 5 ਮਹੀਨੇ,	147 ਭਾਗ
ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ	9 ਸਾਲ,	128 ਭਾਗ
ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ	1 ਸਾਲ,	153 ਭਾਗ

ਉਸਨੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਕਾਰ: ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਹੈ।

2. ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ: ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ 2,473 ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ" ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਜ਼ੀਰੁਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਦੁਆਰਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਨਜ਼ੀਰੁਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ "ਘੱਟ-ਗੁਣਵੱਤਾ" ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ: "ਡ੍ਰਿਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ"।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ:

* "ਬਿਨਾਂ ਮੁਹਾਰਤ ਦੇ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।"
* ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਹਿਣ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ "ਜਾਣ-ਪਛਾਣੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭ ਰਹੀ ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।"
* ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ।"

ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤਾ:

* ਸਰ ਬੀ.ਐਨ. ਰਾਓ (ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਲਾਹਕਾਰ): ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।
* ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੰਮ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
* ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਨ. ਮੁਖਰਜੀ (ਮੁੱਖ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ): ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਸਭ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ" ਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੱਸਿਆ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਹੋਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ।
* ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ: ਜਿਸਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ "ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ" ਲਿਆਂਦੀ, ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ।
* ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੈਂਬਰ ("ਬਾਗ਼ੀ"): ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਮਥ, ਡਾ. ਪੀ. ਐਸ. ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਵਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੇ. ਟੀ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਹਿਰਦੇਨਾਥ ਕੁੰਜ਼ਰੂ ਵਰਗੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।
* ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ ਅਤੇ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ।"

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ, ਇਸਦੀ ਬਣਤਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂਕਰਨ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ:

"ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੁਰੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਚੰਗਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹੋਣ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਗਾਂ (ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ) ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ

1. ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ:

* ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ: ਉਹ ਪ੍ਰੋਲੇਤਾਰੀ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ।
* ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ: ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

2. ਸੋਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ: ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੇਤਾ ਜੈਫਰਸਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੂਹ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

3. ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼:

* ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ (ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ): ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ: ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ।
* ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ (ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨਾ): ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ:
* ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ।
* ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ "ਬਚਾਈ ਹੋਈ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ" ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਹੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਵੁਕ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

1. ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

"ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

* ਸਿੰਧ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਾ ਦਾਹਰ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ।
* ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਨੂੰ ਜੈਚੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ।
* ਮਰਾਠਾ ਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜੇ ਜੋ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇ।
* ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਜਿਸਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ "ਧਰਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇਗੀ।"

2. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ:

1. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ: ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਲਾਬ, ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ, ਅਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਨਾਇਕ-ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ: ਉਸਨੇ ਜੌਨ ਸਟੂਅਰਟ ਮਿੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, "ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੋ।" ਉਸਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਜਾਂ ਨਾਇਕ-ਪੂਜਾ ਪਤਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਰਸਤਾ ਹੈ।"

3. ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ: ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।

3. ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ: ਤ੍ਰਿਏਕ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਵਿਭਾਜਨਤਾ: ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤ "ਤ੍ਰਿਏਕ ਦਾ ਮੇਲ" ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ।

ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ।

* ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।
* ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਤਾਕਤ (ਸਿਪਾਹੀ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

4. ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

"26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਮਿਲੇਗੀ... ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਉਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਇੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।"

5. ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

"ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ...ਇਹ ਜਾਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪ੍ਰਥਾ ਵਰਗੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਣਨ ਲਈ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਹੋਵੇ।

ਸਿੱਟਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੱਦਾ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਅੰਤ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਹੁਣ "ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਸਬਰੇ ਸਨ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖ਼ਤਰੇ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲੋਕ "ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ" ਤੋਂ ਥੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ "ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ" ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲੈਣ।

ਜੋ ਸੇਕ ਬੁੱਧ ਧਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ ਭਰਨੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ -- ਇੰਜ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੈਰਾ

"Equality and justice"
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

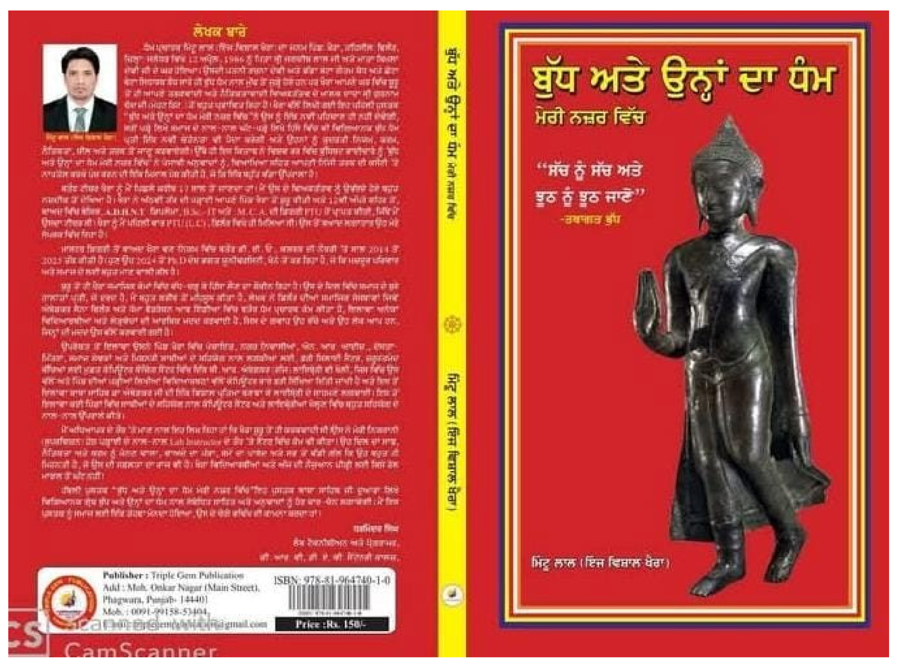

ਜਲੰਧਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾਂ)ਸਾਥੀਓ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਮਰਜੀਤ ਬੰਗੜ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ "ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਮ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ" ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ,ਰਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਗ੍ਰੰਥ "ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਧੰਮ" ਦੇ (ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦਾਂ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਧੰਮ" ਗ੍ਰੰਥ ਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਚੁਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿਨੈ ,ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਰਕਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਛੇਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੇਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੁਤਾਬਕ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧੰਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਧੰਮ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਰਮ, ਗਿਆਨ, ਸ਼ੀਲ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ,ਤਰਕ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜਣਗੇ,ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹੋਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਬਣਾ ਸਕਾਂ। ਇਸ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਲੇਖਕ:- ਇੰਜ:ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੈਰਾ- ਵਾਸਤਵਿਕ ਕਲਮ ਤੋਂ।

ਕਿਤਾਬ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ ਅਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਮ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ" ਪਬਲੀਸ਼ਰ: ਟ੍ਰਿਪਲ ਜੈਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਫਗਵਾੜਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ: 99158-53404, 7707925975

ਵੱਡਾ ਜੱਸਾ ਬਾਹੜੋਵਾਲ ਨੇ ਜਿੱਤੀ ਪਟਕੇ ਦੀ ਕੁਸ਼ਤੀ

ਪਿੰਡ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ 19 ਵਾਂ ਛਿੰਝ ਮੇਲਾ

"Equality and justice"
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾਂ):- ਸ੍ਰੀ ਨਾਭ ਕੰਵਲ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਫੱਤੂਆਣਾ ਪਿੰਡ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 19 ਵਾਂ "ਛਿੰਝ ਮੇਲਾ" ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਫੱਤੂਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਬੰਗਾ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਛਿੰਝ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਛਿੰਝ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਰ 2 ਪਟਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਟਕੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕੁਸ਼ਤੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵੱਡਾ ਜੱਸਾ ਬਾਹੜੋਵਾਲ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਬਾਬਾ ਫਲਾਹੀ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਜੱਸਾ ਬਾਹੜੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ ਪਟਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਕੁਸ਼ਤੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਪਟਕੇ ਦੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਧੰਨੋਤਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਜੇਧਾ ਲੱਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਧਾ ਲੱਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਜੇਤੂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੁੰਡਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਡਾ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਮਾਸਟਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਚੰਦ ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ, ਪੰਚ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਪੰਚ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਧਰਮਿੰਦਰ 89 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਗਏ ਅਲਵਿਦਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਗਵਾੜਾ (ਸ਼ਿਵ ਕੋੜਾ) ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਧਰਮਿੰਦਰ 89 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਗਏ ਅਲਵਿਦਾ ਯਾਦ ਰਹੇ ਧਰਮਿੰਦਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਕਾਰ, ਨਿਰਮਾਤਾ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ "ਹੀ-ਮੈਨ" ਵਜੋਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ 24 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ 89 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਕਰੀਅਰ ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਉਹ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਚੇਪੜਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸ਼ਿਬੂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਵਰਗੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਕੋੜਾ,ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਿਵ ਨਰਾਇਣ ਚੋਪੜਾ,ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼ਿਵ ਕੋੜਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸਾਹਿਲ ਕੋੜਾ ਰਾਘਵ ਕੋੜਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਹੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੀਆਂ

ਹਫਤੇ 'ਚ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ : ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ

*ਜੋਗਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਫਗਵਾੜਾ 'ਚ ਹੋਈ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ

"Equality and justice"
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਗਵਾੜਾ ਨਵੰਬਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾਂ) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਈਗਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਵਲੋਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸਵ.ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਖੇਦੀ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ ਵਲੋਂ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜੋ ਕਿ ਸਵ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਐਸ.ਸੀ. ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬਾਰੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਪੋਕਸ ਪਰਸਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਹਲਕਾ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰਨੂਰ ਸਿੰਘ (ਹਰਜੀ) ਮਾਨ ਨੇ ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਮਜ਼ਬੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਵਾਲਮੀਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਇਤਰਾਜਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮਜ਼ਬੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਵਾਲਮੀਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹਰਜੀ ਮਾਨ ਨੇ ਪੁਲਿਸ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹਲ ਦਾ ਰੰਘਰੇਟਾ ਦੱਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ,ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਠਾਨਕੋਟ,ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਲੰਬੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ,ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਲਾ,ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ,ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ,ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੱਬਰਵਾਲ,ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ,ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ,ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰ,ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ,ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੌਲੇਵਾਲ,ਧਰਮਵੀਰ ਸੇਠੀ,ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,ਡਾ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਕੋਟ,ਬਾਬਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ,ਡਾ.ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿੰਦਰ ਪਾਲ,ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਤਾਰਾ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ : ਸੀਟੂ ਆਗੂ

ਸੀਟੂ ਨੇ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿਵਸ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ, 24 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਇਜਲਾਸ ਦੀ ਸਵਾਗਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨਾਂਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਅੱਜ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਬਰਨਾਲਾ ਕੈਚੀਆਂ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀਟੂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭੈਣ ਊਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕੱਟੜਤਾ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜਬਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਥੋਪਣ ਲਈ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਪਕ ਵੋਟਰ ਸੁਧਾਈ (ਐਸ ਆਈ ਆਰ) ਚਲਾ ਕੇ ਜਿਥੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਰ ਸੁਧਾਈ ਦਾ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਰਾਇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਰਵੱਈਏ ਕਰਕੇ ਕਈ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਤੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਟੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਮਰੇਡ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਸੋਚ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਲਈ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਟੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ, ਬੀ ਬੀ ਐਮ ਬੀ ਵਰਗੇ ਅਦਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਹਕੂਮਤ ਜਬਰੀ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਜਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ ਜੂਝਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਣਗੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਟੂ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਔਲਖ, ਜ਼ਿਲਾ ਸਕੱਤਰ ਇੰਦਰਪਾਲ ਪੁੰਨਾਂਵਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ,ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀਆਂ, ਸਤਵੀਰ ਤੁੰਗਾਂ, ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੜਾ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉਪਲੀ, ਮਨਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਵੇਂ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ਼ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਨਗੀਆਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਨਵੇਂ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਫੂਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ, ਅਗਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਲਈ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖੀ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲੁਧਿਆਣਾ 24 ਨਵੰਬਰ
ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਖਰੜੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਸੱਦੇ 'ਤੇ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਫੂਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਪੀਐਸਈਬੀ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਫੋਰਮ, ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਏਕਤਾ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਗਰਿੱਡ ਸਬ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ, ਪਾਵਰਕਾਮ ਐਂਡ ਟ੍ਰਾਂਸਕੋ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ (ਸਬੰਧਤ ਏਟਕ) ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਪਹਿਲਵਾਨ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਮਜਾਰੀ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡੀਵਿੰਡ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅੱਜ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲਪੁਰੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਮਾਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 44 ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪੂਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿੱਚ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦਾ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹਾਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਜਦੂਰ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਲਬੂਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ ਗੁਰਵੇਜ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਰਿੰਦਰਪਾਲ ਲਹੌਰੀਆ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਸੌਰ, ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ, ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਸਹਾਏਪੁਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਇੰਜੀ ਹਰਮਨਦੀਪ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਂਡਲੂ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਬਾਬਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮਸੀਤਾਂ, ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਮਣਾ, ਪਵਨਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਪਾਵਰਕਾਮ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਨਅਤੀ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਯੁੰਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਲਈ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਈਸੜੂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਲਈ ਰੱਖੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 2022 ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲੀ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ*ਬੰਗਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ 18 ਨਵੰਬਰ, ਜਗਤਾਰ ਰੋੜੇਵਾਲ :- ਅੱਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਾਥੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜੁਆਇੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮੋਨਿਕਾ ਕਟਾਰੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਕੁਸ਼ੱਲਿਆ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 18 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਝੂਠੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਗੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਫੂਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਦੁੱਗਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਤਾ ਕੁਸ਼ੱਲਿਆ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਸਚਿਨ ਕੁਮਾਰ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਦੁੱਗਲ, ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਨਿੱਲ ਕੁਮਾਰ (ਚੇਅਰਮੈਨ), ਲਵਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਾਡਰ ਆਗੂ, ਰਾਜਨ ਅਟਵਾਲ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਕਿਰਨਾਂ, ਰਕਸ਼ਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਪੀ.ਪੀ. ਐੱਸ, ਚੀਮਾਂ ਵਿਖੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ,24 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)- ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਚੀਮਾਂ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਪੀਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਐੱਮ. ਡੀ. ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕੌਮ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਲਿਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਅਸੀਂ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਡਮ ਕਿਰਨਪਾਲ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਭੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

26 ਨਵੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਸਰਕਲ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਡਵੀਜਨਾਂ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਧਰਨੇ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ : ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨ ਸਰਕਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਕਲ ਸਕੱਤਰ ਬਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੀ.ਐਸ.ਯੂ. ਸਰਕਲ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਿਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਜੇ ਦੇਵ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਚੱਢਾ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਵਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ 2025, ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜਾਇਜ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 26 ਨਵੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਡਵੀਜਨਾਂ ਅੱਗੇ ਧਰਨੇ / ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਪਟਿਆਲਾ ਸਰਕਲ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਲ ਪਟਿਆਲਾ ਅੱਗੇ ਚਾਰ ਡਵੀਜਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਮੰਡਲ ਪਟਿਆਲਾ, ਪੂਰਬ ਮੰਡਲ ਪਟਿਆਲਾ, ਸਬਅਰਬਨ ਮੰਡਲ ਪਟਿਆਲਾ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਮੰਡਲ ਪਟਿਆਲਾ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਡਵੀਜਨਾਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਸਮਾਣਾ ਡਵੀਜਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਡਵੀਜਨ, ਨਾਭਾ ਡਵੀਜਨ ਵਿਖੇ ਧਰਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਰਵਿਸ ਯੂਨੀਅਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕਾਮੇ ਠੇਕਾ ਕਾਮਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਪੈਸਕੋ ਦੇ ਕਾਮੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ 2025 ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਡਿਸਮਿਸ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਡੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਰਲੀਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਆਦਿ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੰਪਾ ਨੇ 44 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 8.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ ਵੰਡੇ

"Equality and justice" Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 44 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 8.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ ਵੰਡ ਕੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਗਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ 1 ਅਤੇ ਬਲਾਕ 2 ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਬੀ.ਡੀ.ਓ.) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਡਰੇਨੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲਗਭਗ 30 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਡ ਪਾਰਕ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਓਪਨ ਜਿੰਮ, ਵਾਲੀਬਾਲ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਦੌੜਨ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਆਮ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ - ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨੀਂਹ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। 2025 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਰੋਹ ਬਹੁਤ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ - -ਕੰਪਾਈਲਰ ਲੇਖਕ - ਕਾਰ ਮਾਹਿਰ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੇਖਕ ਚਿੰਤਕ ਕਵੀ ਸੰਗੀਤ ਮੀਡੀਆ ਸੀਏ(ਏਟੀਸੀ) ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸੰਮੁਖਦਾਸ ਭਵਨੀ ਗੋਂਡੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 9226229318

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੋਂਡੀਆ - 25 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ" ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਇਸ ਸਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ" ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਿਸ਼ਵ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। 17 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੇ ਡਰ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਦਦ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਿੱਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ (ਯੂਡੀਐਚਆਰ 1948) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਆਧੁਨਿਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ" ਅਤੇ "ਅੰਤਰਕਰਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਤ" ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਸਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ: ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਧਾਰਮਿਕ ਟਕਰਾਵਾਂ, ਨਸਲੀ ਵੰਡ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਕੱਟੜਤਾ ਦੀਆਂਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਲੋਕਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਦਇਆ, ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ "ਅੰਤਰ-ਧਰਮ ਸੰਵਾਦ," "ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ," ਅਤੇ "ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ" ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਗਠਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਦਰਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਰਾਹੀਂ ਟਕਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ "ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ" (ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਕਲਿਆਣ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਫਲਸਫਾ, ਕੌਮ, ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਅੱਜ ਕੈਨੇਡਾ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ" ਅਤੇ "ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ" ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਵੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੇਸਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਲ (2025): ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਵਾਦ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਏਜੰਡਾ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਲ (2025) ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਹੁਤ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਕਾ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ, ਅਫਰੀਕਾ, ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ, ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। 2025 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੀਤੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੁਨੀਆ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਵਾਰਥ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਖੋਜ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ,ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 350ਵਾਂ ਸਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ 25 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਣ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਹੈ "ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ": ਡਾ. ਐਮ ਜਮੀਲ ਬਾਲੀ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 23 ਨਵੰਬਰ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਬੈਠਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਅਤੇ ਬਾਲੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਐਮ ਡੀ ਡਾ. ਐਮ ਜਮੀਲ ਬਾਲੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਿਲ ਅਤੇ"ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ" ਧੜਕਨ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਭੰਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਸਹਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੀ.ਯੂ. ਬਚਾਓ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ! ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨਾਲ ਹੋਈ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੂਡੈਂਟਾਂ ਕੋਲ ਆਈ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਫੋਰਸ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੁਖਲਾਹਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। 'ਇਹ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤਪਾਤ -ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪਾਵਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਨਵਾਂ ਬੈਂਚਮਾਰਕ: ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

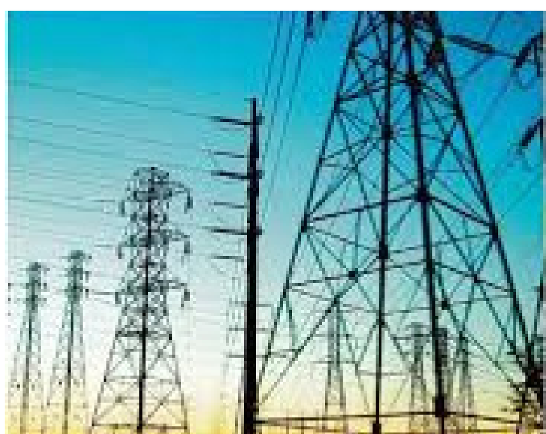

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਨਵੰਬਰ 2025 ( ): ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਡਾਟਾ-ਡ੍ਰਿਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ-ਰੇਸਪਾਂਸਿਵ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ—ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੀ ਐਨੁਅਲ ਰੇਵਿਨਿਊ ਰਿਕੁਆਰਮੈਂਟ (ਏ.ਆਰ.ਆਰ) ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ (ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ), ਰਾਜ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਤਰਨ ਕੰਪਨੀ, ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਪਾਵਰ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਦਾ ਰਣਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਵਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਅਗਰੀਮੈਂਟਸ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਮੰਗ ਇੱਕ ਸਿੱਧੇ ਲੋਡ ਕਰਵ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪਰ, ਸਰਪਲੱਸ ਅਤੇ ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ ਸੂਰਜੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਧੀਰੇ-ਧੀਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੜੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਐਨਰਜੀ ਐਕਸਚੇਂਜ (ਆ ਈ . ਈ . ਐ ਕ ਸ) ਦੇ ਡੇ-ਅਹੈੱਡ ਮਾਰਕੀਟ (ਡੀ.ਏ.ਐਮ), ਰੀਅਲ-ਟਾਈਮ ਮਾਰਕੀਟ (ਆਰ.ਟੀ.ਐਮ) ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨ ਡੇ-ਅਹੈੱਡ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਆਪਣੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਘਟਾਉਣ, ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਪਲਾਈ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਸਟੇਨੇਬਿਲਿਟੀ ਟਾਰਗੇਟਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੰਪਾਊਂਡ ਐਨੁਅਲ ਗ੍ਰੋਥ ਰੇਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਨ ਮੌਸਮ ਦੇ ਉੱਚ ਮੰਗ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਸਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਰਾਜ ਸਾਲ ਭਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਸੈਗਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰਕੀਟੀ ਸੰਕੇਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2025 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਮੰਗ 16 ਗੀਗਾਵਾਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ, ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2024 ਵਿੱਚ 15 ਗੀਗਾਵਾਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2025 ਦੌਰਾਨ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਤੋਂ 10 ਬਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਪਲਾਈ ਮਿਲੀ। ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸੂਰਜੀ ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦਰਾਂ ਨਾਨ-ਸੋਲਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪੀਕ ਘੰਟਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ 50 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2026 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਧਾਨ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਊਰਜਾ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ। ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਆਈ ਇਸ ਕਮੀ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਵੱਧਦੀ ਲਿਕਵਿਡਿਟੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਪਲੱਸ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਤੇ ਵੇਚਿਆ—ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਰੇਵਿਨਿਊ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ। ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਡਿਵੀਏਸ਼ਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ (ਡੀ.ਐੱਸ.ਐਮ) ਅਧੀਨ ਅਨਸ਼ਡਿਊਲਡ ਇੰਟਰਚੇਂਜ (ਯੂ.ਆਈ.) ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਆਪਣੀ ਵਾਧੂ ਬਿਜਲੀ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਧੂ ਰੇਵਿਨਿਊ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਗ੍ਰਿਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੀ। ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2026 ਦੇ ਧਾਨ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਪਾਵਰ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ 1 ਬਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਵੇਚੀ। ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨੇ ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ-ਅਧਾਰਤ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰਮੈਂਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਗੇਰਹ ਰਹਿਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯਾਦਗਾਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਿਕਵਿਡਿਟੀ ਹੋਰ ਵਧੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਮਜਬੂਤ ਹੋਈ।

ਪਾਵਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੇਰੈਂਸੀ, ਲਿਕਵਿਡਿਟੀ ਅਤੇ ਕਾਪਟੀਟਿਵ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਦੇ ਸਦਕਾ ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਾਰਟ-ਟਰਮ ਬਾਇਲੈਟਰਲ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰਮੈਂਟ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੂਰਜੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਬਿਜਲੀ ਵੇਚ ਕੇ ਰੇਵਿਨਿਊ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਬਣਾ ਕੇ, ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾਕੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੀਲੋਵਾਲ ਦੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਦਾਨ

ਸਰੀਰਦਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਉਪਰਾਲਾ : ਨੰਬਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲੌਂਗੋਵਾਲ,24 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਨੇੜ੍ਹਲੇ ਪਿੰਡ ਨੀਲੋਵਾਲ ਦੇ (90) ਵਰਿਆਂ ਦੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸ਼ੌਦਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿੰਡ ਨੀਲੋਵਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਡੇਰਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦਾ ਕੱਲ ਦੇਹਾਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ (90) ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਉਦੇ ਜੀਅ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੀ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਮਰਨੋ ਉਪਰੰਤ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਣ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤਨੀ ਲਾਭ ਕੌਰ ਇੰਸਾਂ, ਪੁੱਤਰ ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ, ਪੋਤਰੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਪੂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਵਰਲਡ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਹਸਪਤਾਲ, ਝੱਜਰ, (ਹਰਿਆਣਾ) ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋ ਪਹਿਲਾ ਬਾਪੂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰਦਾਨੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਈ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਘਰ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਰੀਰਦਾਨੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨੰਬਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਈਕ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਦਾਨੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇ ਪੂਜਨੀਕ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇੰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮਾਨਵਤਾ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿੰਮੇਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰਦਾਨ ਸੁਨਾਮ ਬਲਾਕ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ 41ਵਾਂ ਸਰੀਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੱਟੂ ਇੰਸਾਂ ਜੁੰਮੇਵਾਰ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਛਹਿਬਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾ, ਬੀਰੂ ਇੰਸਾ, ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਸੰਦੀਪ ਕੋਹਲੀ ਇੰਸਾਂ, ਪਿਯੂਸ਼ ਇੰਸਾਂ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਮੰਗਾ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਰਾਜਨ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ, ਭਾਨਾ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਮੂਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪਿੰਡ ਨੀਲੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਸਾਕ ਸਬੰਧੀ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰੀਰਦਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਉਪਰਾਲਾ : ਨੰਬਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਤੀ ਸਰਪੰਚ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ), ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਸਰੀਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਵਤਾ ਭਲਾਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਾ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਹਿਲਾਂ ਚੌਕ, ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)- ਕੌਮੀ ਸੇਵਾ ਯੋਜਨਾ ਇਕਾਈ ਪੀ ਐਮ ਸ੍ਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮਹਿਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੰਗਰੂਰ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਮਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਾ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਕੈਂਪ "ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਜਵਾਨੀ-ਤੰਦਰੁਸਤ ਜਵਾਨੀ" ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਸਾਲਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਸ ਕੈਂਪ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰਦਾਰ ਪੁਨਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ,ਸਨੀ ਚਹਿਲ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ,ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਝੱਲੀ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇਜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਹਿਸਟਰੀ ਨੇ ਸਮੂਹ ਆਈਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਂਪ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਤੇ ਕੈਂਪ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਾ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੈਂਪ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਕੈਂਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਇਸਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਵਰਾਜ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੈਂਪ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਉਗਰਾਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਨਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇਜੀ ਨੇ ਰੁਬਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੌਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਾਂਗੇ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿਲਾਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ, ਲੈਕਚਰਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੱਗੜਪੁਰ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ,ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਅੰਜਨ ਅੰਜੂ, ਰਜਨੀ ਬਾਲਾ,ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ 4 ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਤੇ 29 ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੀਟੂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 24 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ,24 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)- ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 21 ਨਵੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ 4 ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਤੇ 29 ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆ ਪੰਜਾਬ ਸੀਟੂ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਦਲਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਗੋਰਾ ਨੇ ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ਼ ਹਕੀਮਾ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆ ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆ ਸਾਥੀ ਗੋਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ,ਮਾਲਕ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,ਮਜਦੂਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ,ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਝਗੜਾ ਹੋਣ ਤੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਮਜਦੂਰਾਂ ਤੇ ਮਾਲਕ ਬੈਠਕੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ,ਇਹਨਾ ਕੋਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਕ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਜਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀ ਅਤੇ ਭੰਬਲ ਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਪਰਚੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ।ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਰਮੀ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਇਹਨਾ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਾਰੇ ਮਜਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕੋਡ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਜਸਵੰਤ ਜੋਗਾ ,ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੁਰਜ ਹਕੀਮਾਂ ,ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟਾ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸੀਪੀਆਈ ਮਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਤਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜਾਹਰਾ

“Equality and justice”
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ , ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਮੁਜਾਹਰੇ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪੁਤਲੇ ਫੂਕੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨਕ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਬਣ ਸੰਮਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਇਹ ਜਬਰ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਡਾਨੀ, ਅੰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਕਾਉਣ ਦੇ ਮੁਜਰਮਾਨਾ ਰਾਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਹੋਏ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਓਵਾਦੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹਨਾਂ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ (ਸਮੇਤ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ) ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮੁਲਕ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ‘ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਜਬਰ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ, ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ , ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਕਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਤੱਜ ਕੇ ਆਏ ਦਿਨ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ‘ਚ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਸਾਡਾ ਫਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਹਰੀ ਰਾਮ ਰਸੂਲਪੁਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਗਾਰ ਬੰਦ ਕਰਨ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਨੀਮ ਫੌਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ, ਆਦਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਬੰਦ ਕਰਨ, ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਬਲਾਕ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ!

ਕਾਮਰੇਡ ਸ਼ੁਬੇਗ ਝੰਗੜ ਭੈਣੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਬਲਾਕ ਸਕੱਤਰ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਬੱਖੂਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਖਜਾਨਚੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਬਣੇ!

“Equality and justice”
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ 24 ਨਵੰਬਰ (ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ) ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਫ਼ਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਵਧਾਵਾ ਰਾਮ ਭਵਨ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਸੀ ਪੀ ਆਈ) ਬਲਾਕ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਚੋਣ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਤੌਰ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਿੰਦਰ ਢੰਡੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡੈਲੀਗੈਟ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਸਬੋਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਪੀਆਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ਾਨਮੱਤਾ

ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਹੀ ਬੜੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਾਕ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ਼ੁਬੇਗ ਝੰਗੜ ਭੈਣੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਵਾਧਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਚੁਣੀ ਗਈ ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਾਮਰੇਡ ਸ਼ੁਬੇਗ ਝੰਗੜ ਭੈਣੀ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਲਾਕ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਬੱਖੂਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਖਜਾਨਚੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਮਰੇਡ ਸ਼ੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਬੱਖੂਸ਼ਾਹ ,ਭਜਨ ਲਾਲ, ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ,ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ,ਸੀਤਾ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਝੰਗੜ ਭੈਣੀ, ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂ ਮੁੰਬਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬੱਖੂਸ਼ਾਹ,ਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਿਆਣੀ, ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਕਾਵਾਂਵਾਲੀ , ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਨਿਉਲਾ । ਬਲਾਕ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ 19 ਸੀਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 2 ਸੀਟਾਂ ਖ਼ਾਲੀ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡ ਬਰਾਚਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਡੈਲੀਗੇਟਾ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਦੇ 21ਵੇਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜੋਰਾਂ ਤੇ

30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕਬੱਡੀ ਓਪਨ ਤੇ 65 ਕਿਲੋ ਦੀਆਂ ਨਾਮੀਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਭੇੜ : ਮਾਂਗਟ, ਮਿੰਟੂ

“Equality and justice”
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਹਨੇਵਾਲ, ਕੋਹਾੜਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ( ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਅਧੀਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਦਾ 21ਵਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਮੇਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਡ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨੋ ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਪੋਰਟ ਕਲੱਬ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਲ ਮਾਂਗਟ ਅਤੇ ਮਿੰਟੂ ਸਿੰਘ

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਓਪਨ ਦੀਆਂ 16 ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ 65 ਕਿਲੋ ਦੀਆਂ 8 ਤੇ ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਬੀ ਸੀ ਨਾਗਪਾਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕੱਬਡੀ ਕੱਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਬੁੱਢੇਵਾਲ ਦੇ ਚੈਅਰਮੈਨ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਸ੍ਰ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਓਪਨ ਦੀ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਕੱਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ 71000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਕੱਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਗੇ। ਤਾਸ਼ ਦੀ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਨੂੰ 21000 ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੀ ਮਾਂਗਟ, ਗੋਰਾ ਮਾਂਗਟ, ਟੋਨੀ, ਹਨੀ, ਜੋਤ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਰਨਾਲਡੋ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਨੀਟਾ ਮਾਂਗਟ, ਜੱਸੀ ਮਾਂਗਟ, ਵਿੱਕੀ ਮਾਂਗਟ, ਤੇਜੀ ਮਾਂਗਟ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਢਾਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਮੁੜ ਮੰਗੀ

“Equality and justice”
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਪਰਾਧ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਮੁਲਕ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ...

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਪਰਾਧ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਮੁਲਕ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰੋਹਿੰਗਿਆ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਉੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਖਲੀਲੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਨੋਟ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੌਹੀਦ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਢਾਕਾ ਨੇ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨ ਕੀਆ। ਸ਼ੀਸ਼ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰੜ ਨਾ ਦੀਆ। ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ। ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ।

“Equality and justice”
Patiala 24 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ,ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ,ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ,ਭਾਈ ਸਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦਾ 350 ਵਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਕੁਲ ਆਲਮ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਸਰਧਾ ਸਹਿਤ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਜਿੰਨਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ,ਉਸ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-----

ਜੋ ਸਰਨ ਆਵੈ ਤਿਸ ਕੰਠ ਲਾਵੈ, ਇਹ ਬਿਰਦ ਸੁਆਮੀ ਸੰਦਾ।

ਸਮੇ ਦੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਵੱਲੋ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਕ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ

।ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਿਤ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਿਤ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਲਈ ਆਏ ।

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦਿਤੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਜੀ ਨੇ ਸਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰੋ,ਜਾਂ ਮੌਤ ਕਬੂਲ ਕਰੋ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਈਨ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕੀਤਾ।ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚੀਰ ਕੇ,ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਰੂੰਅ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ,ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ।ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਡੋਲ ਚਿਤ ਰਹੇ।ਕਾਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ,ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਰਹੇ ।ਕਾਜੀ ਦੇ ਫਤਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ ਕਲਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੜ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਈ ਸਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਤਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ------

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ।

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਅਘਿਰਤਘਣ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਨਾ ਜਿਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ,ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੋ ਹਸ਼ਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕੁਲ ਆਲਮ ਲਈ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੰਨਾ।
ਸੰਪਰਕ
6280589127

ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਜਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਆਉ ਆਪਾਂ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਕਾਰ ਕਰੀਏ---

ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ ਏਕੋ ਪਹਿਚਾਣਬੋ।

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜਦੀ ਕਲਾ।

ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ।

ਸੋ ਅੱਜ ਦੇ ਮਹਾਨ 350 ਵੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਸਮੇਤ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ,ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ,ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ,ਭਾਈ ਸਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

"इक्वालिटी एंड जस्टिस
" पटियाला 24 नवंबर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगें को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

25 नवंबर 1949 को संविधान सभा में बाबासाहेब डॉ. बी.आर. अंबेडकर का भाषण (2/3)

कल के लेख का शेष भाग

ये वे मुख्य आधार हैं जिन

पर संविधान की निंदा की जा रही है। मैं यह नहीं कहता कि संसदीय लोकतंत्र का सिद्धांत ही राजनीतिक लोकतंत्र का एकमात्र आदर्श रूप है। मैं यह नहीं कहता कि बिना मुआवज़े के निजी संपत्ति का अधिग्रहण न करने का सिद्धांत इतना पवित्र है कि उससे कोई विचलन नहीं हो सकता। मैं यह नहीं कहता कि मौलिक अधिकार कभी भी पूर्ण नहीं हो सकते और उन पर लगाई गई सीमाओं को कभी नहीं हटाया जा सकता। मैं यह ज़रूर कहता हूँ कि संविधान में निहित सिद्धांत वर्तमान पीढ़ी के विचार हैं या अगर आपको यह अतिशयोक्ति लगे, तो मैं कहता हूँ कि वे संविधान सभा के सदस्यों के विचार हैं। संविधान में उन्हें शामिल करने के लिए प्रारूप समिति को दोष क्यों दें? मैं कहता हूँ कि संविधान सभा के सदस्यों को भी दोष क्यों दें? महान अमेरिकी राजनेता जेफरसन, जिन्होंने अमेरिकी संविधान के निर्माण में इतनी बड़ी भूमिका निभाई, ने कुछ बहुत ही महत्वपूर्ण विचार व्यक्त किए हैं जिन्हें संविधान निर्माता कभी नज़रअंदाज़ नहीं कर सकते। एक जगह उन्होंने कहा है:-

"हम प्रत्येक पीढ़ी को एक अलग राष्ट्र मान सकते हैं, जिसे बहुमत की इच्छा से स्वयं को बांधने का अधिकार है, लेकिन किसी को भी अगली पीढ़ी को बांधने का अधिकार नहीं है, किसी अन्य देश के निवासियों से अधिक।"

एक अन्य स्थान पर उन्होंने कहा है:

"यह विचार कि राष्ट्र के उपयोग के लिए स्थापित संस्थाओं को छुआ या संशोधित नहीं किया जा सकता, यहाँ तक कि उन्हें अपने उद्देश्यों के लिए उत्तरदायी बनाने के लिए भी नहीं, क्योंकि जनता के लिए उन्हें प्रबंधित करने के लिए नियुक्त लोगों के पास अनावश्यक रूप से अधिकार होते हैं, शायद एक सम्राट के दुर्व्यवहारों के विरुद्ध एक लाभदायक प्रावधान हो सकता है, लेकिन स्वयं राष्ट्र के विरुद्ध यह अत्यंत बेतुका है। फिर भी हमारे वकील और पुजारी आम तौर पर इस सिद्धांत को सिखाते हैं, और मानते हैं कि पिछली पीढ़ियों के पास पृथ्वी पर हमसे अधिक स्वतंत्रता थी; उन्हें हम पर अपरिवर्तनीय कानून लागू करने का अधिकार था, और हम भी, इसी तरह, कानून बना सकते हैं और भावी पीढ़ियों पर बोझ डाल सकते हैं, जिसे बदलने का उन्हें कोई अधिकार नहीं होगा; अंततः, पृथ्वी मृतकों की है, जीवितों की नहीं;"

मैं मानता हूँ कि जेफरसन ने जो कहा है वह न केवल सत्य है, बल्कि पूर्णतः सत्य है। इसमें कोई संदेह नहीं हो सकता। यदि संविधान सभा जेफरसन द्वारा प्रतिपादित इस सिद्धांत से विचलित होती, तो वह निश्चित रूप से दोषी ठहराई जाती, यहाँ तक कि निंदा की भी पात्र होती। लेकिन मैं पूछता हूँ, क्या ऐसा हुआ है? बिल्कुल विपरीत। किसी को केवल संविधान संशोधन से संबंधित प्रावधान की जाँच करनी होगी। सभा ने न केवल कनाडा की तरह इस संविधान पर अंतिम और अचूकता की मुहर लगाने से या अमेरिका या ऑस्ट्रेलिया की तरह संविधान संशोधन को असाधारण नियमों और शर्तों के अधीन करने से परहेज किया है, बल्कि संविधान संशोधन के लिए एक अत्यंत सरल प्रक्रिया भी प्रदान की है। मैं संविधान के किसी भी आलोचक को चुनौती देता हूँ कि वह यह साबित करे कि दुनिया में कहीं भी किसी संविधान सभा ने, जिन परिस्थितियों में यह देश खुद को पाता है, संविधान संशोधन के लिए इतनी सरल प्रक्रिया प्रदान की है। यदि संविधान से असंतुष्ट लोगों को केवल दो-तिहाई बहुमत ही प्राप्त करना है और यदि वे वयस्क मताधिकार से निर्वाचित संसद में अपने पक्ष में दो-तिहाई बहुमत भी प्राप्त नहीं कर सकते, तो संविधान के प्रति उनके असंतोष को आम जनता द्वारा साझा नहीं माना जा सकता।

संवैधानिक महत्त्व का केवल एक ही बिंदु है जिसका मैं उल्लेख करना चाहता हूँ। इस आधार पर एक गंभीर शिकायत की गई है कि केंद्रीकरण बहुत ज़्यादा है और राज्य नगरपालिकाओं में सिमट गए हैं। यह स्पष्ट है कि यह दृष्टिकोण न केवल अतिशयोक्तिपूर्ण है, बल्कि संविधान के वास्तविक उद्देश्य की गलतफहमी पर भी आधारित है। केंद्र और राज्यों के बीच संबंधों के संबंध में, उस मूलभूत सिद्धांत को ध्यान में रखना आवश्यक है जिस पर यह आधारित है। संघवाद का मूल सिद्धांत यह है कि केंद्र और राज्यों के बीच विधायी और कार्यकारी शक्तियों का विभाजन केंद्र द्वारा बनाए गए किसी कानून द्वारा नहीं, बल्कि स्वयं संविधान द्वारा किया जाता है। संविधान यही करता है। हमारे संविधान के तहत राज्य अपनी विधायी या कार्यकारी शक्तियों के लिए किसी भी तरह से केंद्र पर निर्भर नहीं हैं। इस मामले में केंद्र और राज्य समान हैं। यह समझना कठिन है कि ऐसे संविधान को केंद्रवाद कैसे कहा जा सकता है। हो सकता है कि संविधान केंद्र को अपनी विधायी और कार्यकारी शक्तियों के संचालन के लिए किसी अन्य संघीय संविधान की तुलना में बहुत बड़ा क्षेत्र प्रदान करता हो। हो सकता है कि अवशिष्ट शक्तियाँ केंद्र को दी गई हों, राज्यों को नहीं। लेकिन ये विशेषताएँ संघवाद का सार नहीं हैं। जैसा कि मैंने कहा, संघवाद की मुख्य विशेषता संविधान द्वारा केंद्र और इकाइयों के बीच विधायी और कार्यपालिका शक्तियों का विभाजन है। यह हमारे संविधान में निहित सिद्धांत है। इसमें कोई संदेह नहीं हो सकता। इसलिए, यह कहना गलत है कि राज्यों को केंद्र के अधीन रखा गया है। केंद्र अपनी इच्छा से उस विभाजन की सीमा को नहीं बदल सकता। न ही न्यायपालिका। क्योंकि जैसा कि ठीक ही कहा गया है:

"अदालतें संशोधन तो कर सकती हैं, लेकिन प्रतिस्थापित नहीं कर सकतीं। नए तर्कों और नए दृष्टिकोणों के प्रस्तुत होने पर वे पुरानी व्याख्याओं को संशोधित कर सकती हैं, सीमांत मामलों में विभाजन रेखा को बदल सकती हैं, लेकिन कुछ ऐसी बाधाएँ हैं जिन्हें वे पार नहीं कर सकतीं, कुछ निश्चित शक्तियाँ हैं जिन्हें वे पुनः आवंटित नहीं कर सकतीं। वे मौजूदा शक्तियों का व्यापक अर्थ तो दे सकती हैं, लेकिन वे किसी एक प्राधिकरण को वे शक्तियाँ नहीं सौंप सकतीं जो स्पष्ट रूप से किसी अन्य को दी गई हैं।"

इसलिए, संघवाद को पराजित करने वाले केंद्रीकरण का पहला आरोप अवश्य ही समाप्त हो जाना चाहिए।

दूसरा आरोप यह है कि केंद्र को राज्यों को दरकिनार करने की शक्ति दी गई है। इस आरोप को स्वीकार किया जाना चाहिए। लेकिन संविधान में ऐसी अवरक्त शक्तियों को शामिल करने की निंदा करने से पहले, कुछ विचारों को ध्यान में रखना चाहिए। पहला यह है कि ये अवरक्त शक्तियां संविधान की सामान्य विशेषता नहीं हैं। उनका उपयोग और संचालन स्पष्ट रूप से केवल आपात स्थितियों तक ही सीमित है। दूसरा विचार यह है: क्या हम आपातकाल की स्थिति में केंद्र को अवरक्त शक्तियां देने से बच सकते हैं? जो लोग आपातकाल में भी केंद्र को ऐसी अवरक्त शक्तियों के औचित्य को स्वीकार नहीं करते हैं, उन्हें उस समस्या का स्पष्ट विचार नहीं है जो मामले के मूल में है। इस समस्या को उस प्रसिद्ध पत्रिका "द राउंड टेबल" के दिसंबर 1935 के अंक में एक लेखक ने इतनी स्पष्टता से प्रस्तुत किया है कि मैं इसमें से निम्नलिखित अंश उद्धृत करने के लिए कोई क्षमा नहीं मांगता। लेखक कहते हैं:

"राजनीतिक प्रणालियाँ अधिकारों और कर्तव्यों का एक समूह हैं जो अंततः इस प्रश्न पर आधारित हैं कि नागरिक किसके प्रति या किस प्राधिकारी के प्रति निष्ठा रखता है। सामान्य मामलों में यह प्रश्न उपस्थित नहीं होता, क्योंकि कानून सुचारू रूप से कार्य करता है, और व्यक्ति एक मामले में एक प्राधिकारी और दूसरे मामले में दूसरे प्राधिकारी का आदेश मानकर अपना कार्य करता है। लेकिन संकट के क्षण में, दावों का टकराव उत्पन्न हो सकता है, और तब यह स्पष्ट हो जाता है कि अंतिम निष्ठा को विभाजित नहीं किया जा सकता। निष्ठा के प्रश्न का अंतिम समाधान विधियों की न्यायिक व्याख्या द्वारा नहीं किया जा सकता। कानून को तथ्यों के अनुरूप होना चाहिए, अन्यथा कानून के लिए उतना ही बुरा होगा। जब सभी औपचारिकताएँ हटा दी जाती हैं, तो एकमात्र प्रश्न यह है कि नागरिक की अवशिष्ट निष्ठा किस प्राधिकारी के पास है? क्या यह केंद्र है या संविधान निर्माता राज्य?"

इस समस्या का समाधान इस प्रश्न के उत्तर पर निर्भर करता है जो समस्या का मूल है। इसमें कोई संदेह नहीं हो सकता कि अधिकांश लोगों की राय में, किसी आपात स्थिति में नागरिक की अवशिष्ट निष्ठा केंद्र के प्रति होनी चाहिए, न कि संविधान-निर्मित राज्यों के प्रति। क्योंकि केवल केंद्र ही एक साझा लक्ष्य और समग्र रूप से देश के सामान्य हितों के लिए काम कर सकता है। यहीं सभी केंद्रों को आपात स्थिति में उपयोग के लिए कुछ अविभाज्य शक्तियाँ देने का औचित्य निहित है। और आखिर इन आपातकालीन शक्तियों द्वारा संविधान-निर्मित राज्यों पर क्या दायित्व थोपा गया है? इससे अधिक कुछ नहीं - कि किसी आपात स्थिति में, उन्हें अपने स्थानीय हितों के साथ-साथ समग्र रूप से राष्ट्र की राय और हितों को भी ध्यान में रखना चाहिए। केवल वे ही लोग, जिन्होंने समस्या को नहीं समझा है, इसके विरुद्ध शिकायत कर सकते हैं।

मैं अपनी बात यहीं समाप्त कर सकता था। लेकिन मेरा मन हमारे देश के भविष्य को लेकर इतना भरा हुआ है कि मुझे लगता है कि मुझे इस अवसर पर इस पर अपने कुछ विचार व्यक्त करने चाहिए। 26 जनवरी 1950 को भारत एक स्वतंत्र देश होगा (जयकार)। उसकी स्वतंत्रता का क्या होगा? क्या वह अपनी स्वतंत्रता बनाए रखेगा या इसे फिर से खो देगा? यह पहला विचार है जो मेरे दिमाग में आता है। ऐसा नहीं है कि भारत कभी स्वतंत्र देश नहीं था। मुद्दा यह है कि उसने एक बार अपनी स्वतंत्रता खो दी थी। क्या वह इसे दूसरी बार खोएगा? यह वह विचार है जो मुझे भविष्य के लिए सबसे अधिक चिंतित करता है। जो बात मुझे सबसे अधिक परेशान करती है वह यह है कि भारत ने न केवल एक बार पहले अपनी स्वतंत्रता खोई है, बल्कि

"Equality and Justice"
"Equality and Justice" Rs- 100/month स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

उसने इसे अपने ही कुछ लोगों की बेवफाई और विश्वासघात के कारण खो दिया है। मोहम्मद बिन कासिम द्वारा सिंध पर आक्रमण के समय, राजा दहर के सैन्य कमांडरों ने मोहम्मद बिन कासिम के एजेंटों से रिश्वत ली जयचंद ने ही मोहम्मद गोहरी को भारत पर आक्रमण करने और पृथ्वीराज के विरुद्ध युद्ध करने के लिए आमंत्रित किया था और उसे स्वयं तथा सोलंकी राजाओं की सहायता का वचन दिया था। जब शिवाजी हिंदुओं की मुक्ति के लिए लड़ रहे थे, तब अन्य मराठा सरदार और राजपूत राजा मुगल सम्राटों की ओर से युद्ध लड़ रहे थे। जब अंग्रेज सिख शासकों को नष्ट करने का प्रयास कर रहे थे, तब उनके प्रमुख सेनापति गुलाब सिंह चुप बैठे रहे और उन्होंने सिख साम्राज्य को बचाने में कोई मदद नहीं की। 1857 में, जब भारत के एक बड़े हिस्से ने अंग्रेजों के विरुद्ध स्वतंत्रता संग्राम की घोषणा कर दी थी, तब सिख मूकदर्शक बनकर खड़े होकर इस घटना को देखते रहे।

क्या इतिहास खुद को दोहराएगा? यही विचार मुझे चिंता से भर देता है। यह चिंता इस तथ्य के एहसास से और भी गहरी हो जाती है कि जाति और धर्म के रूप में हमारे पुराने शत्रुओं के अलावा, हमारे सामने विविध और विरोधी राजनीतिक विचारधाराओं वाले कई राजनीतिक दल भी होंगे। क्या भारतीय देश को अपने धर्म से ऊपर रखेंगे या धर्म को देश से ऊपर? मुझे नहीं पता। लेकिन इतना तो तय है कि अगर ये दल धर्म को देश से ऊपर रखेंगे, तो हमारी स्वतंत्रता दूसरी बार खतरे में पड़ जाएगी और शायद हमेशा के लिए खो जाएगी। इस स्थिति से हम सभी को दृढ़ता से सावधान रहना होगा। हमें अपने खून की आखिरी बूँद तक अपनी स्वतंत्रता की रक्षा के लिए दृढ़ संकल्पित होना होगा। (जयकार)

26 जनवरी 1950 को, भारत इस मायने में एक लोकतांत्रिक देश होगा कि उस दिन से भारत में जनता की, जनता द्वारा और जनता के लिए सरकार होगी। मेरे मन में भी यही विचार आता है। उसके लोकतांत्रिक संविधान का क्या होगा? क्या वह उसे बनाए रख पाएगी या फिर उसे खो देगी? यह दूसरा विचार है जो मेरे मन में आता है और मुझे पहले विचार जितना ही चिंतित करता है।

ऐसा नहीं है कि भारत को लोकतंत्र का ज्ञान नहीं था। एक समय था जब भारत गणराज्यों से भरा हुआ था, और जहाँ राजतंत्र थे भी, वे या तो निर्वाचित थे या सीमित। वे कभी भी निरंकुश नहीं थे। ऐसा नहीं है कि भारत को संसद या संसदीय प्रक्रिया का ज्ञान नहीं था। बौद्ध भिक्षु संघों के अध्ययन से पता चलता है कि न केवल संसदें थीं - क्योंकि संघ कुछ और नहीं बल्कि संसद ही थे - बल्कि संघ आधुनिक समय में ज्ञात संसदीय प्रक्रिया के सभी नियमों को जानते और उनका पालन करते थे। उनके पास बैठने की व्यवस्था, प्रस्तावों, संकल्पों, गणपूर्ति, सचेतक, मतों की गिनती, मतपत्र द्वारा मतदान, निंदा प्रस्ताव, नियमन, प्रॉस जुडिकाटा आदि के संबंध में नियम थे। यद्यपि संसदीय प्रक्रिया के ये नियम बुद्ध द्वारा संघों की बैठकों में लागू किए गए थे, उन्होंने इन्हें अपने समय में देश में कार्यरत राजनीतिक सभाओं के नियमों से उधार लिया होगा।

लेख का शेष भाग कल

“इक्वालिटी एंड जस्टिस
“ पटियाला 24 नवंबर
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

डॉ. बी.आर. अंबेडकर का संविधान सभा भाषण: मुख्य बिंदु और विश्लेषण

Eng. Hardip Singh Chumber

कार्यकारी सारांश

25 नवंबर 1949 को संविधान सभा में डॉ. बी.आर. अंबेडकर द्वारा दिया गया भाषण भारतीय संविधान के निर्माण की प्रक्रिया, इसके दार्शनिक आधार और भारत के भविष्य के लिए गंभीर चेतावनियों का एक व्यापक संश्लेषण प्रस्तुत करता है। यह दस्तावेज़ उस ऐतिहासिक भाषण के प्रमुख विषयों, तर्कों और महत्वपूर्ण उद्धरणों का विश्लेषण करता है।

भाषण की शुरुआत संविधान निर्माण में लगे समय (दो वर्ष, ग्यारह महीने और सत्रह दिन) के विस्तृत बचाव से होती है, जिसमें इसकी तुलना अन्य देशों से की जाती है और भारतीय संविधान के विशाल आकार तथा संशोधनों की भारी संख्या (लगभग 2,473) को उजागर किया जाता है। डॉ. अंबेडकर प्रारूप समिति पर लगे आरोपों, विशेष रूप से श्री नज़ीरुद्दीन अहमद की 'ड्रिफ्टिंग कमेटी' की टिप्पणी का खंडन करते हैं और समिति के काम की सराहना करने वाले अधिकांश सदस्यों का आभार व्यक्त करते हैं। वे सर बी.एन. राव, श्री एस.एन. मुखर्जी, समिति के सदस्यों, कांग्रेस पार्टी और यहाँ तक कि आलोचकों सहित कई व्यक्तियों और समूहों के योगदान को विनम्रतापूर्वक स्वीकार करते हैं।

भाषण का मुख्य केंद्र संविधान के गुणों से हटकर भारत के लोकतांत्रिक भविष्य की चुनौतियों पर केंद्रित है। डॉ. अंबेडकर तीन प्रमुख चेतावनियाँ देते हैं:

1. स्वतंत्रता की रक्षा: वे ऐतिहासिक उदाहरणों का हवाला देते हुए चेतावनी देते हैं कि भारत ने पहले भी अपने ही लोगों के विश्वासघात के कारण स्वतंत्रता खोई है। वे आग्रह करते हैं कि देश को धर्म और पंथ से ऊपर रखा जाना चाहिए ताकि स्वतंत्रता को फिर से खतरे में न डाला जाए।

2. लोकतंत्र को बनाए रखना: वे लोकतंत्र को बनाए रखने के लिए तीन अनिवार्य शर्तों पर जोर देते हैं: (क) सामाजिक-आर्थिक लक्ष्यों को प्राप्त करने के लिए केवल संवैधानिक तरीकों का पालन करना और सविनय अवज्ञा जैसे अराजक तरीकों को त्यागना; (ख) नायक-पूजा (भक्ति) की राजनीति से बचना, जो तानाशाही की ओर ले जाती है; और (ग) केवल राजनीतिक लोकतंत्र से संतुष्ट न होकर सामाजिक लोकतंत्र की स्थापना करना।

3. सामाजिक और आर्थिक असमानता का उन्मूलन: डॉ. अंबेडकर इस “विरोधाभासों के जीवन” को सबसे बड़ा खतरा मानते हैं, जहाँ राजनीतिक समानता (एक व्यक्ति, एक मत) के साथ-साथ गंभीर सामाजिक और आर्थिक असमानता मौजूद है। वे चेतावनी देते हैं कि यदि इस विरोधाभास को जल्द से जल्द दूर नहीं किया गया, तो असमानता से पीड़ित लोग राजनीतिक लोकतंत्र के इस ढाँचे को नष्ट कर देंगे।

अंत में, वे 'बंधुत्व' की स्थापना की आवश्यकता पर बल देते हैं, यह स्वीकार करते हुए कि हजारों जातियों में बंटा भारत अभी तक एक राष्ट्र नहीं बन पाया है। जातियाँ 'राष्ट्र-विरोधी' हैं, और एक सच्चा राष्ट्र बनने के लिए इन बाधाओं को पार करना होगा। भाषण का समापन स्वतंत्रता के साथ आई भारी जिम्मेदारियों की याद दिलाने और लोकतंत्र को केवल 'जनता के लिए सरकार' बनने से रोकने के लिए निरंतर प्रयास करने के आह्वान के साथ होता है।

संविधान निर्माण प्रक्रिया

डॉ. अंबेडकर ने संविधान सभा द्वारा किए गए विशाल कार्य और प्रयासों का एक विस्तृत तथ्यात्मक अवलोकन प्रस्तुत किया, विशेष रूप से प्रक्रिया की अवधि को लेकर की गई आलोचनाओं को संबोधित करते हुए।

समयरेखा और सांख्यिकी

* कुल अवधि: 9 दिसंबर 1946 से 25 नवंबर 1949 तक, यानी दो वर्ष, ग्यारह महीने और सत्रह दिन।

* कुल सत्र: इस अवधि में संविधान सभा के ग्यारह सत्र आयोजित हुए।

* कार्य दिवस: ग्यारह सत्रों में कुल 165 दिन लगे।

* प्रारूप पर विचार: इन 165 दिनों में से 114 दिन संविधान के प्रारूप पर विचार करने में व्यतीत हुए।

* प्रारूप समिति का कार्य: 29 अगस्त 1947 को चुनी गई प्रारूप समिति ने 141 दिनों तक बैठकें कीं।

* संविधान का विकास:

* संवैधानिक सलाहकार द्वारा तैयार किए गए मूल प्रारूप में 243 अनुच्छेद और 13 अनुसूचियां थीं।

* प्रारूप समिति द्वारा प्रस्तुत पहले प्रारूप में 315 अनुच्छेद और 8 अनुसूचियां थीं।

* अंतिम रूप में, संविधान में 395 अनुच्छेद और 8 अनुसूचियां थीं।

* संशोधन: प्रारूप संविधान में प्रस्तुत किए गए संशोधनों की कुल संख्या लगभग 7,635 थी, जिनमें से 2,473 पर सभा में वास्तव में विचार किया गया।

विलंब के आरोपों का खंडन

डॉ. अंबेडकर ने इस आरोप का जोरदार खंडन किया कि संविधान सभा ने बहुत अधिक समय लिया। उन्होंने अन्य देशों की संविधान सभाओं द्वारा लिए गए समय से तुलना करते हुए अपना पक्ष रखा।

देश	समयावधि	संविधान का आकार (अनुच्छेद/खंड)
भारत	2 वर्ष, 11 महीने	395 अनुच्छेद
अमेरिका	4 महीने	7 अनुच्छेद (कुल 21 खंड)
कनाडा	2 वर्ष, 5 महीने	147 खंड
ऑस्ट्रेलिया	9 वर्ष	128 खंड
दक्षिण अफ्रीका	1 वर्ष	153 खंड

उन्होंने दो प्रमुख तर्क दिए:

1. संविधान का आकार: भारत का संविधान अमेरिका, कनाडा, ऑस्ट्रेलिया और दक्षिण अफ्रीका के संविधानों की तुलना में बहुत अधिक विस्तृत और बड़ा है।

2. संशोधनों की संख्या: अन्य देशों के संविधान निर्माताओं को संशोधनों की समस्या का सामना नहीं करना पड़ा, जबकि भारतीय संविधान सभा को 2,473 संशोधनों से निपटना पड़ा।

इन तथ्यों के आधार पर, उन्होंने निष्कर्ष निकाला कि देरी का आरोप “पूरी तरह निराधार” था और सभा ने इतने कम समय में इतना कठिन कार्य पूरा करके प्रशंसा का पात्र है।

आलोचनाओं और प्रशंसा का मूल्यांकन

डॉ. अंबेडकर ने प्रारूप समिति के काम की आलोचना और सराहना दोनों को स्वीकार किया।

श्री नज़ीरुद्दीन अहमद की आलोचना

श्री नज़ीरुद्दीन अहमद ने प्रारूप समिति के काम को “निम्न स्तर” का बताया और इसे एक नया नाम दिया: 'ड्रिफ्टिंग कमेटी' (बहाव समिति)।

डॉ. अंबेडकर ने इस आलोचना का उत्तर देते हुए कहा:

* “बिना महारत के बहाव और महारत के साथ बहाव में अंतर होता है।”

* उन्होंने तर्क दिया कि समिति का बहाव उद्देश्यहीन नहीं था; यह “ज्ञात जल में उस मछली को खोजने की कोशिश कर रही थी जिसकी उसे तलाश थी।”

* उन्होंने संशोधनों को वापस लेने और बेहतर संस्करण प्रस्तुत करने के समिति के साहस को एक गुण के रूप में प्रस्तुत किया, यह कहते हुए कि “मुझे खुशी है कि प्रारूप समिति ने ऐसी गलतियों को स्वीकार करने और उन्हें सुधारने के लिए आगे आने में संकोच नहीं किया।”

योगदान के लिए आभार

डॉ. अंबेडकर ने संविधान निर्माण में विभिन्न व्यक्तियों और समूहों के योगदान को उदारतापूर्वक श्रेय दिया:

* सर बी.एन. राव (संवैधानिक सलाहकार): जिन्होंने प्रारूप समिति के विचार के लिए संविधान का एक कच्चा मसौदा तैयार किया।

* प्रारूप समिति के सदस्य: जिनकी नए सूत्र गढ़ने की कुशलता और विभिन्न दृष्टिकोणों को समायोजित करने की क्षमता के बिना कार्य सफल नहीं हो पाता।

* श्री एस.एन. मुखर्जी (मुख्य प्रारूपकार): जिनकी “जटिलतम प्रस्तावों को सरलतम और स्पष्टतम कानूनी रूप में प्रस्तुत करने की क्षमता” को उन्होंने अद्वितीय बताया और कहा कि उनकी सहायता के बिना कई और वर्ष लग जाते।

* कांग्रेस पार्टी: जिसने सभा की कार्यवाही में “व्यवस्था और अनुशासन की भावना” लाई, जिससे अराजकता की संभावना समाप्त हो गई और प्रारूप का सुचारू रूप से पारित होना संभव हुआ।

* आलोचक सदस्य (“विद्रोही”): श्री कामथ, डॉ. पी.एस. देशमुख, श्री सिधवा, प्रो. के.टी. शाह और पंडित हृदयनाथ कुंजरू जैसे सदस्यों का उन्होंने आभार व्यक्त किया। उन्होंने कहा कि यद्यपि वे उनके सुझावों को स्वीकार नहीं कर सके, लेकिन इन सदस्यों ने कार्यवाही को जीवंत बनाया और उन्हें संविधान के मूल सिद्धांतों की व्याख्या करने का अवसर प्रदान किया।

* सभा के अध्यक्ष: जिन्होंने शिष्टाचार और सहानुभूति के साथ कार्यवाही का संचालन किया और “विधिवादिता के द्वारा संविधान निर्माण के कार्य को बाधित नहीं होने दिया।”

संविधान का दर्शन और भविष्य

भाषण का सबसे महत्वपूर्ण हिस्सा संविधान के कार्यान्वयन, इसकी संरचना पर की गई आलोचनाओं और भारत के भविष्य के लिए चेतावनियों से संबंधित है।

संविधान का कार्यान्वयन

डॉ. अंबेडकर ने स्पष्ट किया कि किसी संविधान की सफलता अंततः उसे लागू करने वाले लोगों पर निर्भर करती है:

“संविधान चाहे कितना भी अच्छा क्यों न हो, वह निश्चित रूप से बुरा ही होगा क्योंकि जिन लोगों को उसे लागू करने के लिए बुलाया जाता है, वे बुरे लोग होते हैं। संविधान चाहे कितना भी बुरा क्यों न हो, वह अच्छा भी हो सकता है यदि जिन लोगों को उसे लागू करने के लिए बुलाया जाता है, वे अच्छे लोग हों।”

उन्होंने कहा कि संविधान का कार्य राज्य के अंगों (विधायिका, कार्यपालिका, न्यायपालिका) का प्रावधान करना है, लेकिन इन अंगों का कार्य जनता और उनके राजनीतिक दलों पर निर्भर करता है।

प्रमुख आलोचनाएँ और उत्तर

1. कम्युनिस्ट और समाजवादी दलों की आलोचना:

* कम्युनिस्ट पार्टी: वे सर्वहारा वर्ग की तानाशाही पर आधारित संविधान चाहते थे और संसदीय लोकतंत्र का विरोध करते थे।

* सोशलिस्ट पार्टी: वे चाहते थे कि संविधान बिना मुआवजे के निजी संपत्ति के राष्ट्रीयकरण की अनुमति दे और मौलिक अधिकार बिना किसी सीमा के पूर्ण हों।

2. संशोधन की प्रक्रिया: डॉ. अंबेडकर ने इस धारणा को खारिज कर दिया कि संविधान को बदला नहीं जा सकता। उन्होंने अमेरिकी राजनेता जेफरसन को उद्धृत करते हुए कहा कि एक पीढ़ी को अगली पीढ़ी को बांधने का अधिकार नहीं है। उन्होंने तर्क दिया कि भारतीय संविधान में संशोधन की प्रक्रिया दुनिया में सबसे सरल प्रक्रियाओं में से एक है। यदि कोई समूह वयस्क मताधिकार पर आधारित संसद में दो-तिहाई बहुमत भी हासिल नहीं कर सकता, तो यह माना जाना चाहिए कि उनके असंतोष को आम जनता का समर्थन प्राप्त नहीं है।

3. केंद्रीकरण का आरोप:

* पहला आरोप (अत्यधिक केंद्रीकरण): उन्होंने इस आरोप का खंडन किया कि राज्यों को नगरपालिकाओं के स्तर तक सीमित कर दिया गया है। उन्होंने संघवाद के मूल सिद्धांत को समझाया कि शक्तियों का विभाजन स्वयं संविधान द्वारा किया जाता है, न कि केंद्र द्वारा। केंद्र और राज्य अपने-अपने क्षेत्रों में समान हैं, और केंद्र इस विभाजन को अपनी इच्छा से नहीं बदल सकता।

* दूसरा आरोप (केंद्र की अधिभावी शक्तियाँ): उन्होंने स्वीकार किया कि केंद्र को राज्यों को दरकिनार करने की शक्ति दी गई है, लेकिन उन्होंने स्पष्ट किया कि:

* ये शक्तियाँ केवल आपात स्थितियों तक ही सीमित हैं।

* संकट के समय में, नागरिक की “अवशिष्ट निष्ठा” केंद्र के प्रति होनी चाहिए, क्योंकि केवल केंद्र ही पूरे देश के सामान्य हितों के लिए काम कर सकता है।

भारत के भविष्य के लिए चेतावनियाँ

डॉ. अंबेडकर ने भारत के भविष्य को लेकर अपनी गहरी चिंताओं को व्यक्त किया, जो उनके भाषण का सबसे मार्मिक और दूरदर्शी हिस्सा है।

1. स्वतंत्रता बनाए रखने की चुनौती

“जो बात मुझे सबसे अधिक परेशान करती है वह यह है कि भारत ने न केवल एक बार पहले अपनी स्वतंत्रता खोई है, बल्कि उसने इसे अपने ही कुछ लोगों की बेवफाई और विश्वासघात के कारण खो दिया है।”

उन्होंने ऐतिहासिक उदाहरण दिए:

* सिंध पर आक्रमण के समय राजा दहर के कमांडरों का विश्वासघात।

* जयचंद द्वारा मोहम्मद गोरी को आमंत्रित करना।

* शिवाजी के विरुद्ध लड़ने वाले मराठा सरदार और राजपूत राजा।

* अंग्रेजों के विरुद्ध सिख साम्राज्य की मदद न करने वाले गुलाब सिंह।

उन्होंने चेतावनी दी कि यदि राजनीतिक दल “धर्म को देश से ऊपर रखेंगे, तो हमारी स्वतंत्रता दूसरी बार खतरे में पड़ जाएगी और शायद हमेशा के लिए खो जाएगी।”

2. लोकतंत्र की रक्षा

उन्होंने चिंता व्यक्त की कि क्या भारत अपने लोकतांत्रिक संविधान को बनाए रख पाएगा। लोकतंत्र को वास्तव में बनाए रखने के लिए, उन्होंने तीन आवश्यक शर्तें बताई:

1. संवैधानिक तरीकों का पालन: सामाजिक और आर्थिक उद्देश्यों की प्राप्ति के लिए क्रांति, सविनय अवज्ञा, असहयोग और सत्याग्रह जैसे “अराजकता के व्याकरण” को त्यागना होगा।

2. नायक-पूजा से बचाव: उन्होंने जॉन स्टुअर्ट मिल को उद्धृत किया कि “अपनी स्वतंत्रता को किसी महापुरुष के चरणों में न सौंपें।” उन्होंने चेतावनी दी कि “राजनीति में भक्ति या नायक-पूजा पतन और अंततः तानाशाही की ओर ले जाने वाला निश्चित मार्ग है।”

3. सामाजिक लोकतंत्र की स्थापना: राजनीतिक लोकतंत्र तब तक स्थायी नहीं हो सकता जब तक उसके मूल में सामाजिक लोकतंत्र न हो।

3. सामाजिक लोकतंत्र की अनिवार्यता: त्रिमूर्ति का सिद्धांत

सामाजिक लोकतंत्र का अर्थ है एक ऐसी जीवन-पद्धति जो स्वतंत्रता, समानता और बंधुत्व को जीवन के सिद्धांतों के रूप में मान्यता देती है।

* अविभाज्यता: ये तीनों सिद्धांत एक “त्रिमूर्ति का संघ” बनाते हैं; एक को दूसरे से अलग करना लोकतंत्र के उद्देश्य को विफल करना है।

* समानता के बिना, स्वतंत्रता कुछ लोगों की सर्वोच्चता पैदा करेगी।

* स्वतंत्रता के बिना, समानता व्यक्तिगत पहल को समाप्त कर देगी।

* बंधुत्व के बिना, स्वतंत्रता और समानता को लागू करने के लिए एक बाहरी बल (सिपाही) की आवश्यकता होगी।

4. विरोधाभासों का जीवन

“26 जनवरी 1950 को, हम विरोधाभासों से भरे जीवन में प्रवेश करने जा रहे हैं। राजनीति में हमें समानता मिलेगी और सामाजिक एवं आर्थिक जीवन में असमानता... हमें इस विरोधाभास को यथाशीघ्र दूर करना होगा, अन्यथा असमानता से पीड़ित लोग उस राजनीतिक लोकतंत्र के ढांचे को नष्ट कर देंगे जिसे इस सभा ने इतनी मेहनत से बनाया है।”

5. बंधुत्व और राष्ट्र-निर्माण की चुनौती

“हज़ारों जातियों में बँटे लोग एक राष्ट्र कैसे हो सकते हैं? ...ये जातियाँ राष्ट्र-विरोधी हैं। सबसे पहले इसलिए क्योंकि ये सामाजिक जीवन में अलगाव लाती हैं। वे राष्ट्र-विरोधी इसलिए भी हैं क्योंकि वे जाति-जाति के बीच ईर्ष्या और द्वेष पैदा करते हैं।”

उन्होंने तर्क दिया कि भारत अभी तक एक राष्ट्र नहीं है और राष्ट्र बनने के लिए जाति-व्यवस्था जैसी बाधाओं को पार करना होगा, क्योंकि बंधुत्व तभी एक वास्तविकता हो सकता है जब एक राष्ट्र हो।

निष्कर्ष और अंतिम आह्वान

डॉ. अंबेडकर ने अपना भाषण दलित वर्गों की आकांक्षाओं को स्वीकार करते हुए समाप्त किया, जो अब “स्वयं शासन करने के लिए अधीर हैं।” उन्होंने चेतावनी दी कि उनकी आकांक्षाओं को वर्ग संघर्ष में नहीं बदलना चाहिए और उनकी पूर्ति के लिए समानता और बंधुत्व स्थापित करना आवश्यक है।

उन्होंने अंतिम आह्वान किया कि स्वतंत्रता के साथ आई जिम्मेदारियों को समझा जाए। अब किसी भी गलती के लिए अंग्रेजों को दोष नहीं दिया जा सकता। उन्होंने इस खतरे से आगाह किया कि लोग “जनता द्वारा सरकार” से ऊबकर “जनता के लिए सरकार” को स्वीकार कर सकते हैं, चाहे वह लोकतांत्रिक हो या न हो। उन्होंने देश की सेवा के लिए लोकतंत्र को कमजोर करने वाली बुराइयों को पहचानने और उन्हें दूर करने के लिए निरंतर प्रयास करने का संकल्प लेने का आग्रह किया।